

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
47/2022	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	26.04.2022
	Kommunestyret	PS	

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Tore Henrik Øye	FA-K40	22/73

INNSTILLING TIL ENDRING AV MINSTEAREAL FOR JAKT PÅ HJORT I VAKSDAL KOMMUNE ETTER OFFENTLEG HØYRING

Vedlegg:

Hjorteforvaltning endring av minsteareal
Høyringsvar frå Eksingedalen og Vaksdal bondelag
Høyringsvar framlegg til ny forskrift om endring av minsteareal for jakt på hjort i Vaksdal kommune
Innspel ved høyring på endring av minsteareal for jakt på hjort i Vaksdal kommune
Uttale til høyring av minstearealet på hjort i Storefjell Bestandsplanområde
Høyringsuttale til framlegg om endra minsteareal - Kvamme hjortevald
Uttale til høyring om minsteareal for jakt på hjort - Evanger vest hjortevald
Uttale til høyring om minsteareal for jakt på hjort - Faugstad hjortevald
Uttale til høyring om minsteareal for jakt på hjort - Bolstadfjorden hjortevald

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Med heimel i "Forskrift om forvaltning av hjortevilt" § 6, jf. § 1, vedtek kommunestyret ny forskrift om minsteareal for jakt på hjort i Vaksdal kommunen etter offentlig høyring:

Endringsforskrift om jakt på hjort i Vaksdal kommune, Vestland

Heimel: Fastsett av Vaksdal kommunestyre 10. mai 2022 med heimel i [lov 29. mai 1981 nr. 38](#) om jakt og fangst av vilt (viltloven) [§ 16](#) og [forskrift 8. januar 2016 nr. 12](#) om forvaltning av hjortevilt [§ 6](#).

§ 1 Det er opna for jakt på hjort i Vaksdal kommune, Vestland.

§ 2 Minstearealet for godkjenning av vald og tildeling av fellingsløyve på hjort, er sett til følgjande:

- SONE 1: 400 daa for vald med teljande areal i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen.
- SONE 2: 600 daa for vald med teljande areal frå Rødberg til områda kring Vaksdal (ikkje Sædalen), Stanghelle/Dale, Bolstadfjorden og Stamnes, samt på Faugstad og i Brørvik.
- SONE 3: 750 daa for vald med teljande areal i Bergsdalen, på Vaksdal kommune sin del av Osterøy, utan Faugstad, og i Dalane/Mellesdalen. I tillegg inngår hjortevalda i Modalen

kommune og Evanger Vest hjortevald og Evanger Sør hjortevald i Voss herad i sona, grunna medlemskap i Storfjellet bestandsplanområde og Vaksdal-Evanger bestandsplanområde, med Vaksdal som administrasjonskommune.

Oversyn for hjortevald med minsteareal går fram av sak 22/73 i kommunen sitt sakssystem

§ 3 Forskrifta trer i kraft straks, og erstattar «Forskrift om jakt på hjort i Vaksdal kommune, Hordaland» av 06.04.17 (FOR-2017.04.03-442).

Endringsframlegg ført inn i møteportalen av ordførar:

SONE 1: 250 daa for vald med teljande areal i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 47/2022

FPØ - Behandling:

Hege Eide Vik, Sp stilte spørsmål ved sin habilitet i saka, då foreldre er grunneigar og gjekk frå under behandling av habilitetsspørsmålet. Formannskapet vedtok samrøystes at ho er habil til å behandle saka.

Boris Groth, Frp stilte spørsmål ved sin habilitet i saka, då foreldre er grunneigar og gjekk frå under behandling av habilitetsspørsmålet. Formannskapet vedtok samrøystes at han er habil til å behandle saka.

Ordførar la fram følgjande endringsframlegg:

SONE 1: 250 daa for vald med teljande areal i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak om sone 1 vart sett opp mot ordførar sitt framlegg til vedtak.

Ordførar sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Formannskapet si innstilling til kommunestyret:

Med heimel i "Forskrift om forvaltning av hjortevilt" § 6, jf. § 1, vedtek kommunestyret ny forskrift om minsteareal for jakt på hjort i Vaksdal kommunen etter offentlig høyring:

Endringsforskrift om jakt på hjort i Vaksdal kommune, Vestland

Heimel: Fastsett av Vaksdal kommunestyre 10. mai 2022 med heimel i [lov 29. mai 1981 nr. 38](#) om jakt og fangst av vilt (viltloven) [§ 16](#) og [forskrift 8. januar 2016 nr. 12](#) om forvaltning av hjortevilt [§ 6](#).

§ 1 Det er opna for jakt på hjort i Vaksdal kommune, Vestland.

§ 2 Minstearealet for godkjenning av vald og tildeling av fellingsløyve på hjort, er sett til følgjande:

- SONE 1: 250 daa for vald med teljande areal i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen.
- SONE 2: 600 daa for vald med teljande areal frå Rødberg til områda kring Vaksdal (ikkje Sædalen), Stanghelle/Dale, Bolstadfjorden og Stamnes, samt på Faugstad og i Brørvik.
- SONE 3: 750 daa for vald med teljande areal i Bergsdalen, på Vaksdal kommune sin del av Osterøy, utan Faugstad, og i Dalane/Mellesdalen. I tillegg inngår hjortevalda i Modalen kommune og Evanger Vest hjortevald og Evanger Sør hjortevald i Voss herad i sona, grunna medlemskap i Storfjellet bestandsplanområde og Vaksdal-Evanger bestandsplanområde, med Vaksdal som administrasjonskommune.

Oversyn for hjortevald med minsteareal går fram av sak 22/73 i kommunen sitt sakssystem

§ 3 Forskrifta trer i kraft straks, og erstattar «Forskrift om jakt på hjort i Vaksdal kommune, Hordaland» av 06.04.17 (FOR-2017.04.03-442).

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Vaksdal kommune har opna for jakt på hjort, med 1000 daa som gjeldande minsteareal (fastsett av kommunestyret den 06.04.17).

Kommunestyret har vedteke «Temaplan for hjorteforvaltning i Vaksdal kommune, med kommunale mål, 2019 -2023». Planen dannar grunnlag for kommunen si forvaltning, og utgjer rammene for jaktrettshavarane si forvaltning gjennom bestandsplanar.

Kommunen har som mål å stoppe bestandsveksten og å redusere hjortestamma, mellom anna for å minske skadepresset på innmark.

Erfaringar frå jakta og «Sett-hjort»-registreringar tydar på at hjortebestanden framleis er i vekst, og det vert rapportert om vesentlege skadar på graseng grunna bestandssituasjonen, spesielt i Eksingedalen og Sædalen.

For å nå målet om bestandsreduksjon er det naudsynt å setje ned minsterarealet og å auke tildelinga av løyve. I dette høvet har formannskapet sendt framlegg til ny forskrift om minsteareal på offentleg høyring. Framlegget går inn for å redusere arealet frå 1000 til 650 daa i utsette område, og å vidareføre 1000 daa som minsteareal der situasjonen er meir stabil, sjå saksutgreiing.

Det kom inn 11 høyringssvar. Nærast alle innsenderar meiner at minstearealet i høyringsframlegget er sett for høgt i høve til måla om bestandsreduksjon og redusert skadepress. Det kom mellom anna innspel om å setje arealet ned til 250 daa i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen.

På bakgrunn av nye vurderingar og innkomne høyringssvar, går Kommunedirektøren inn for å setje ned minstearealet ytterlegare, og å innføre tre arealsoner: Sone 1; 400 daa, Sone 2; 600 daa, Sone 3; 750 daa. Dette gjev 192 fleire løyve enn i høyringsframleggert og 261 fleire enn ved dagens tildeling.

Bakgrunn for saka

Minstearealet for jakt på hjort dannar grunnlag for tildeling av hjorteløyve til godkjende hjortevald.

Arealet i kommunen er i dag 1000 daa.

Bestanden av hjort har vore sterkt veksande i kommunen dei siste tiåra. I dette høvet har Vaksdal kommune mål om å drive ei forvaltning som stoppar bestandsveksten og reduserer bestanden, mellom anna som følgje av høgt skadepress på graseng, med økonomiske tap for gardbrukarane.

Grunna målet om bestandsreduksjon har formannskapet gjort framlegg om å redusere minstearealet i delar av kommunen, gjennom ei offentlig høyring. Høyringa legg opp til bruk av to minsteareal etter følgjande inndeling:

- SONE 1: 650 daa for teljande areal i Vaksdal kommune, unnateke areal i sone 2.
- SONE 2: 1000 daa for teljande hjorteareal på Vaksdal kommune sin del av Osterøy, unnateke Faugstad, i Dalane og Mellesdalen og i Bergsdalen (Fosse -Rødland). Alle vald i Modalen, saman med Evanger Sør hjortevald og Evanger Vest hjortevald, er også inkludert i sona.

Høyringsfristen vart sett til 8. april 2022 (kunngjort i VP). Det kom inn 11 høyringssvar. Høyringssvara er samanfatta i det følgjande, og vert lagt ved saksutgreiinga i sin heilskap:

Innsendar	Innhald i uttalen
Mjølkebønder i Vaksdal kommune, v/ Magnar Nese (representerer 10 mjølkebruk)	Mjølkebøndene peikar på den sterke bestandsveksten og det høge skadepresser på innmark, med tap av avling og økonomi som følgje av dette. Innsendar meiner det ikkje nyttar å redusere minstearealet «litt og litt» for å bøte på situasjonen. Då vil bestanden halde fram med å auke. <i>Det er difor naudsynt med eit krafttak, ved å setje minsteareal til 250 daa for alt teljande areal i bestandsplanområda.</i> Dette arealet vert nytta i fleire kommunar som det er naturleg å samanlikne seg med. Arealet må gjelde heilt fram til bestandsstorleiken er i tråd med nasjonal målsetjing og kommunale mål.
Eksingedalen og Vaksdal bondelag	Bondelaget peikar på veksten i hjortebestanden dei siste tiåra, med skadane dette har ført til for jordbruket. Situasjonen for næringa er kritisk fleire stader, og bondelaget tek til orde for at bestandsstorleiken må tilbake til nivået ved år 2000. I dette høvet meiner laget at høyringsframlegget ikkje legg opp til eit tilstrekkeleg uttak, spesielt i utsette område, og går inn for følgjande tredeling av minstearealet: · <i>SONE 1: 650 daa for teljande areal som ikkje er i sone 2 og 3.</i> · <i>SONE 2: 250 daa for teljande areal i Eksingedalen og Sædalen.</i> · <i>SONE 3: 1000 daa for teljande areal på Osterøy, utan Faugstad, i Dalane/Mellesdalen og i Bergsdalen.</i>
Vestland fylkeskommune	Fylkeskommunen peikar på at hjorteforvaltninga skal sikre bestandsstorleikar som ikkje gjev uakseptable skadar og ulemper for andre samfunnsinteresser, jf. hjorteviltforskrifta § 1. Her vert skadepress på graseng nemnd spesielt, med store beiteskadar og påfølgjande avlingstap, som særleg går ut over mjølkebøndene. Kommunen må i dette høve søkje løysingar som gjer det mogleg å drive lønsamt

	jordbruk. Minstearealet i aktuelle jordbruksområde bør difor setjast noko lågare enn i høyringsframlegget (500-600 daa) , sjølv om det differensierte framlegget synes å vere ei god tilpassing, kombinert med aktiv bruk av fråviksregelen. Innsendar peikar særleg på dagens høge fellingsprosenten som argument for å setje ned minstearealet, saman med kommunen sitt mål om bestandsreduksjon. Utviklinga tydar derimot på bestandsvekst, med behov for å gjere grep.
Storfjellet bestandsplanområde	Etter vedtak på årsmøtet gjer Storfjellet bestandsplanområde framlegg om å redusere minstearealet meir enn i høyringsframlegget, og å dele planområdet inn i tre soner: · Eksingedalen med Eidslandet: 250 daa/løype. · Stamnes, Bolstadfjorden og Evanger Vest: 500 daa/løype. · Valda i Modalen: 700 daa/løype. Grunngjevinga for den kraftige reduksjonen i Eksingedalen og på Eidslandet, byggjer på mykje hjort og stort skadepress, som krev eit krafttak. Elles er omsynet til skrantesjuke teke inn som generelt argument for å redusere minstearealet i planområdet, saman med høg fellingsprosent, som tydeleggjer rom for å auke kvotane.
Eksingedalen hjortevald	Det vert vist til måla i bestandsplanane til valdet om å redusere hjortebestanden. Erfaringar frå jakta og tilgjengeleg statistikk frå «Sett hjort», tydar ikkje på bestandsreduksjon, snarare motsett, der skadepresset på innmark fører til store tap for bøndene. For å lukkast med målet om redusert bestand, må difor minstearealet i valdet/området setjast lågare enn i høyringsframlegget.
Bolstadfjorden hjortevald	Hjortevaldet støttar høyringsuttalen frå Storfjellet bestandsplanområde.
Faugstad hjortevald	Hjortevaldet støttar framlegget om 650 daa i minsteareal for valdet.
Evanger-Vaksdal bestandsplanområde	Hjortevaldet ser positivt på framlegget om å redusere minstearealet, med bakgrunn i følgjande forhold: · Bestandsauke over tid, lågare slaktevekter/dårlegare kondisjon, aukande skadepress på innmark og høgt uttak av tildelt kvote. Det vil vere naudynt å auke avskytinga for å nå målet om bestandsreduksjon. Minstearealet i Sone 1 i framlegget bør difor endrast frå 650 til 600 daa, og arealet for Evanger Sør bør setjast ned til 800 daa. I tillegg bør «50%-regelen» nyttast aktivt ved behov, spesielt i Sædalen. Romslege kvotar for nokre vald, kan løysast ved jaktsamarbeid internt.
Kvamme hjortevald	Innsendar sitt inntrykk er at hjortebestanden i området Kvamme, Kåstad og Fyllingslid er veksande, sjølv om uttaket har vore aukande. Gras-produksjon og skogbruk vil vere vanskeleg. Minstearealet i området/valdet (sone 1), bør ikkje verte høgare enn 600 daa.
Evanger Sør hjortevald	Hjortevaldet meiner at minstearealet i valdet/området bør setjast

	ned til 800 daa, frå 1000 daa i høyringsframlegget. Grunngevinga er bestandsauke med påfølgjande beiteskadar på innmark.
Sørfjorden hjortevald	Hjortevaldet støttar høyringsframlegget om å setje ned minstearealet i Sone 1, frå 1000 til 650 daa.

Formelt grunnlag

- Lov om viltet (viltlova).
- Forskrift om forvaltning av hjortevilt (med rettleiar M-478, 2016).
- Temaplan for hjorteforvaltning i Vaksdal kommune, med kommunale mål, 2019 – 2023.

Vurdering og konsekvensar

Nærast alle høyringssvar tek til orde for eit lågare minsteareal enn i høyringsframlegget. Argumentasjonen er veksande bestand, aukande skadepress på dyrka mark og opp mot 100 % felling dei siste åra. I dette høvet meiner innsendarane at høyringsframlegget ikkje gjev rom for å auke uttaket tilstrekkeleg, som verkemiddel for å stoppe bestandsveksten.

Den største endringa er føreslege for valda i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen, med 250 daa som nytt minsteareal. Innspelet er ein reduksjon med 400 daa i høve til høyringframlegget, og ville ført til ei tildeling av 322 løyve per år til området. Dette utgjer 192 fleire løyve enn kva høyringa går inn for, og 213 fleire løye enn i dag, noko som representerer ei svært stor endring, sjølv om utfordringane i området er store.

Fastsetjing av minsteareal er det viktigaste verkemiddelet for å regulere bestandsstorleiken. Det er difor viktig å finne rettast mogleg areal i høve til gjeldande målsetjingar og problemstillingar, som for Vaksdal kommune sin del er reduksjon av bestandstettleik og skadepress på innmark.

Statistikk frå «Sett-hjort»-registreringa i kommunen gjev informasjon om bestandsutviklinga over tid. Statistikken viser få teikn til bestandsreduksjon, snarare tvert om. Mellom anna uttrykker parameteret «Sett- hjort per jegerdag i utmark», høg observasjonsgrad og delvis stigande tendens.

Tabell 1: Sett hjort per jegerdag.

Område	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vaksdal kommune	1,0	1,27	1,30	1,05	1,12	1,36
Storfjellet bestandsplanområde	1,31	1,60	1,32	1,33	1,77	1,79
Vaksdal-Evange bestandsplanområde	1,11	1,32	1,25	1,07	1,04	1,08

Observasjonsgraden er endå høgare om vi inkluderer innmark. Den høgaste tettleiken av hjort, med størst endring over tid, finn vi i Storfjellet bestandsplanområde, kor ein også finn dei største utfordringane. Her viser tala aukande bestand, og registreringane på innmark og utmark i 2020 og 2021, viste at det høvesvis vart sett 1,93 og 1,98 hjort per jegerdag. Ideelt sett bør indeksen vere langt lågare. Elles viser den samla utviklinga i kommunen også aukande tettleik/tendens, men ikkje så sterk som i Storfjellet. Den mest stabile situasjonen finn ein i Vaksdal-Evanger bestandsplanområde, med relativt «sunne» verdiar.

Ut frå «regelen» om at talet på felte dyr under jakta truleg vil utgjere om lag 20-25 % av talet på hjortar før jakta startar (ved stabil bestand), gjev dette uttrykk for at det vil vere mykje dyr igjen i terrenget etter jakt.

På bakgrunn av målet om bestandsreduksjon, innkomne høyringsframlegg og bestandsvurderingane ovanfor, kan det vere grunnlag for å redusere minstearealet meir enn i høyringsframlegget, og å leggje opp til ei vesentleg høgare tildeling. I dette høvet vil det vere viktig å finne rettast mogleg inngang for dei ulike områda, sidan situasjonen vert vurdert som noko ulik. Det vil difor vere tenleg å leggjer opp til bruk av fleire minsteareal, sjølv om hovudregelen er eitt minsteareal per kommune, jf. rettleiar til hjorteviltforskrifta § 6.

Det mest naturlege vil vere å leggje opp til den største reduksjonen og det høgaste uttaket i Eksingedalen, på Eidslandet og i Sædalen , med reduksjon frå 650 daa i høyringsframlegget til 400 daa. Dette er likevel eit høgare areal enn kva fleire av høyringssvara går inn for (250 daa).

Når det gjeld dei andre områda i Storfjellet bestandsplanområde, er vurderinga at det ikkje er trong for like sterk endring/reduksjon, men at det kan vere grunnlag for å nytte eit lågare minsteareal enn 1000 daa (høyringsframlegget). For areal «sentralt» i kommunen (ved Vaksdal, Dale og Stamnes) kan det vere grunnlag for å setje ned minsterarealet frå 650 daa i høyringsframlegget, til 600 daa. Situasjonen i Bergsdalen og i «Evanger Sør» kan gje rom for å redusere arealet frå 1000 daa til 750 daa. I Vaksdal kommune sin del av Osterøy og langs Veafjorden og Eidsfjorden, er inntrykket at 1000 daa, som i høyringsframlegget, vil kunne fungere ut frå bestandssituasjonen og problemstillingane. Men for å unngå for mange minsteareal, er innstillinga å samkøyre desse stadene med områda som har 750 daa som areal.

Kommunedirektøren si innstilling til endelege minsteareal, med endringar, er som følgjer:

Minsteareal	Hjortevald	Teljande areal (daa)	Tal løyve/år	Auke frå høyringsframlegget	Auke frå dagens tildeling
400 daa	Eksingedalen	46 200	116 stk	45 stk	56 stk
(sone 1)	Eikefet/Nese	23 000	57 stk	22 stk	27 stk
	Myster	6 400	16 stk	5 stk	7 stk
	Leiro	1 780	4 stk	1 stk	2 stk
	Eide	6 000	15 stk	6 stk	8 stk
	Sædalen	5 750	14 stk	3 stk	3 stk
600 daa	Bolstadfjorden	20 900	35 stk	3 stk	5 stk
(sone 2)	Brørvik	3 000	5 stk	1 stk	1 stk
	Stamnesfjellet	14 200	24 stk	2 stk	5 stk
	Kalland	3 200	5 stk	-	-
	Kvamme	10 000	17 stk	2 stk	2 stk
	Faugstad	3 000	5 stk	1 stk	1 stk
	Sørafjellet	35 100	58 stk	4 stk	10 stk
	Jamne/Skreien	3 000	5 stk	0 stk	1 stk
	Vaksdal	3 900	7 stk	1 stk	2 stk
	Sørfjorden	13 010	21 stk	1 stk	6 stk
750 daa	Evanger Vest	16 900	22 stk	2 stk	4 stk
(sone 3)	Øvre Modalen	51 700	69 stk	19 stk	19 stk
	Nedre Modalen	36 100	48 stk	12 stk	36 stk
	Ytre Modalen	23 600	31 stk	8 stk	11 stk
	Blomdal/Hesjedal	8 460	11 stk	3 stk	5 stk
	Dalane/Mellesdalen	14 000	19 stk	5 stk	5 stk
	Indre Osterøy	23 500	31 stk	8 stk	11 stk

	Mo	5 000	6 stk	1 stk	2 stk
	Fosse	4 450	6 stk	2 stk	2 stk
	Bergsdalen	18 000	24 stk	11 stk	6 stk
	Evanger Sør	73 200	97 stk	24 stk	24 stk
SUM			768 stk	192 stk	261 stk

Endeleg innstilling til minsteareal gjev 192 fleire løyve enn høyringsframlegget og 261 fleire løyve enn dagens tildeling, inkludert valda i Modalen og Evanger Sør hjortevald og Evanger Vest hjortevald. Dette er ei vesentleg auke, sjølv om reduksjonen av minstearealet ikkje går så langt ned som Storfjellet bestandsplanområde og mjølkebøndene i Vaksdal tek til orde for.

Det er vanskeleg å finne minsteareal som passar for alle valda, og kommunen må difor vurdere bruk av «50%-reglen» ved behov. Mellom anna vil det vere aktuelt å nytte den nedover i Sædalen hjortevald. I dette omådet er det mykje dyr og høgt skadepress, og det kan vere naturleg å dispensere frå minstearealet. Samstundes kan det verte aktuelt å nytte regelen oppover i enkelte vald, for å tilpasse tidelingsarealet med gjeldande situasjon.

Dersom det viser seg at minstearealet vert for lågt i område med mykje dyr og høgt skadepress, sjølv om det no vert sett ned, bør bruk av «50%-regelen» vurderast også her. Samstundes er det naturleg at kommunen oppmodar til jaktsamarbeid i og mellom hjortevald, for å nytte tildelte kvotar best mogleg, og å styre uttaket til problemområde.

Ei utfordring ved å auke kvotane så mykje som innstillinga, er at fellingsprosenten kan gå ned. Dette kan igjen gå ut over kjønns- og aldersfordelinga i jaktuttaket, som gjer at ein ikkje treff målsetjingane i bestandsplanane. Det er difor viktig at jaktrettshavarane og jegerane har god kontroll med uttaket under vegs i jakta, slik at ein kan justere avskytinga i høve til måla.